

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2020

Chișinău

Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul de prim răspuns la evenimente nucleare sau radiologice conexe surselor radioactive orfane

În temeiul art. 7 lit. a) din Legea nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 229-233, art. 739), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la mecanismul de prim răspuns la evenimente nucleare sau radiologice conexe surselor radioactive orfane (se anexează).

2. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în comun Ministerul Afacerilor Interne vor prezenta Guvernului, o dată la trei ani, un raport privind implementarea Regulamentului nominalizat.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a 90 de zile de la data publicării.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului

Ion Perju

Ministrul afacerilor interne

Pavel Voicu

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

REGULAMENT
cu privire la mecanismul de prim răspuns la evenimente
nucleare sau radiologice conexe surselor radioactive orfane

Prezentul Regulament transpune art. 2 alin. (1), art. 4 pct. 26, 60 și 73, art. 12, 15-17, 42, 69, 70, 92, 94 și 96-99 și Anexa XII la Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizate și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 13 din 17 ianuarie 2014.

Capitolul I
SCOPUL ȘI OBIECTIVELE REGULAMENTULUI

1. Prezentul Regulament are ca obiectiv stabilirea unei abordări unitare de prevenire, evaluare a riscurilor, investigare, intervenție și constrângere în cazul evenimentelor nucleare și radiologice legate de posesia neautorizată a materialelor radioactive sau nucleare (în continuare – *materiale R/N*), precum și al depistării surselor radioactive orfane (în continuare – *SRO*).

2. Scopul prezentului Regulament constă în stabilirea rolurilor și responsabilităților părților participante, implicate în mod direct în operarea de zi cu zi, mentenanța și gestionarea echipamentelor de detectare și identificare instrumentală (primară) a radiațiilor ionizante. Acestea includ activități de monitorizare, detecție, alarmare, răspuns, raportare, prezentare către organele interesate a concluziilor de expertiză nucleară, instruire și acțiuni de susținere.

3. Prezentul Regulament se bazează pe intervenția predeterminată la care nivelurile de intervenție sunt exprimate în termeni de doze previzibile pentru participanți-părți la reacționare și nu se referă la situații de accidente radiologice majore pentru care este necesară declanșarea stării de urgență sau a situației excepționale.

4. În sensul prezentului Regulament se utilizează următoarele definiții și abrevieri:

Contrabanda materialelor radioactive sau nucleare – conform prevederilor art. 248 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195) (în continuare Codul Penal) sau orice mișcare intenționată,

neautorizată sau comercială a materialului R/N, în special a celor cu intenție criminală posibilă sau dovedită;

echipă mobilă de experți (EME) – structură organizată de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, formată din experți în criminalistica nucleară, protecție radiologică și securitate fizică nucleară în scopul asistării persoanelor responsabile de anchetă în identificarea, protocolarea, evidența, prelevarea și conservarea obiectelor - corpurilor delictive cu proprietăți radioactive, în evaluarea impactului radiologic asupra personalului, populației și mediului, cu eliberarea unei concluzii criminalistice nucleare și a recomandării privind locul de păstrare a corpurilor delictive;

eveniment cu caracter nuclear – incident prin care se constată prezența situațiilor descrise la pct. 5;

ofițerul liniei întâi de răspuns (OLR) – angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal, Serviciului de Informații și Securitate care, conform obligațiilor de serviciu, exercită activități conexe domeniului;

procedură standard de operare (PSO) – procedură de acțiuni pas cu pas, în baza căreia se realizează sarcinile și obiectivele părților participante la răspuns în situații sau evenimente conexe materialelor radioactive sau nucleare orfane;

răspuns – acțiuni coordonate ale autorităților competente și ale organizațiilor de sprijin pentru evaluarea, controlul, analiza, investigarea și urmărirea penală a incidentelor de contrabandă cu materiale R/N sau conexe depistării surselor radioactive orfane;

urgența radiologică/nucleară – stare sau eveniment excepțional care implică o sursă de radiație ce necesită o intervenție rapidă în scopul de a atenua consecințele negative grave pentru sănătatea și securitatea ființelor umane, pentru calitatea vieții, pentru proprietăți sau pentru mediu ori un risc care ar putea genera asemenea consecințe negative grave.

5. Prezentul Regulament se aplică la toate incidentele conexe posesiei neautorizate și traficului ilegal al materialelor nucleare sau radioactive și depistării surselor radioactive orfane, inclusiv:

- 1) deținerea, utilizarea sau transferul neautorizat de materiale R/N, mai ales cu intenții criminale, posibile sau dovedite;
- 2) vânzarea, cumpărarea sau tentativa de vânzare sau cumpărare neautorizată de materiale R/N;
- 3) vânzarea, cumpărarea sau tentativa de vânzare sau cumpărare de material înșelător, pretins a fi material R/N;
- 4) amenințări, escrocherii sau furturi legate de contrabanda cu materiale R/N și alte acțiuni ori inacțiuni ilegale cu materiale radioactive sau nucleare.

6. Prezentul Regulament asigură cadrul organizatoric și funcțional în vederea planificării și executării măsurilor specifice evenimentelor care prezintă

pericole și pot duce la urgențe nucleare sau radiologice pentru obiectivele economice identificate de către autoritățile competente pe teritoriul Republicii Moldova.

7. Prezentul Regulament stabilește responsabilitățile ce revin fiecărei autorități publice centrale și locale, instituțiilor sau entităților economice implicate în răspunsul în caz de eveniment cu caracter nuclear sau radiologic, schema minimă de participare pentru răspunsul inițial la eveniment, mijloacele suplimentare pentru mărirea capacității de răspuns și fluxul informațional-decizional dintre părțile participante la răspuns.

8. Prezentul Regulament urmărește detectarea și/sau prevenirea declanșării situațiilor de urgență derivate din evenimente (incidente) conexe traficului ilegal al materialelor R/N și depistării surselor radioactive orfane prin:

- 1) identificarea riscurilor radiologice la nivelul Republicii Moldova;
- 2) monitorizarea surselor potențiale generatoare de incidente nucleare sau radiologice;
- 3) evaluarea informațiilor și analiza situației inițiale.

9. Autoritățile competente părți la Regulament sunt:

- 1) Inspectoratul General al Poliției (IGP) din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (MAI);
- 2) Serviciul Vamal (SV) din subordinea Ministerului Finanțelor;
- 3) Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF) din subordinea MAI;
- 4) Procuratura Generală (PG);
- 5) Serviciul de Informații și Securitate (SIS);
- 6) Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (ANRANR) din subordinea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
- 7) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) din subordinea MAI;
- 8) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE);
- 9) Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) din subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS);
- 10) Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 (SNUAU 112).

Capitolul II **APLICĂRI DE PREÎNTÂMPINARE**

10. Contrabanda cu materiale R/N nu reprezintă doar mișcarea fizică a materialelor R/N peste frontiera de stat, ea poate fi constatată în punctele de

trecere a frontierei de stat, în interiorul statului sau într-o rețea transnațională și poate implica materiale R/N reale sau înșelătoare.

11. În fazele inițiale ale unei amenințări de contrabandă a materialului R/N sau depistare a sursei radioactive orfane (în continuare – *SRO*), situația nu se va considera drept urgență radiologică cu efect și consecințe externe și, prin urmare, nu este necesară stabilirea structurii de comandă a situațiilor de urgență de caracter excepțional radiologic sau nuclear.

12. Informațiile despre contrabanda cu materiale R/N sau SRO pot proveni dintr-o varietate de surse, incluzând echipamente de detectare a radiațiilor ionizante și mijloacele (informații) utilizate în procesul de investigație.

13. Un răspuns eficient la un eveniment de contrabandă cu material R/N sau la cazuri de depistare a SRO se realizează la necesitate, prin eforturi comune și coordonate din partea a mai multe autorități competente, incluzând responsabili din procuratură, securitatea frontierelor, reacția tehnică, sănătatea publică, serviciile de salvatori și pompieri/urgență medicală, criminalistică și urmărirea penală.

14. Se va ține cont că nu în toate cazurile evenimentele care implică material R/N sau SRO indică clar prezența activității criminale sau teroriste. Însă orice eveniment cu implicarea materialelor radioactive sau nucleare neautorizate se tratează ca o infracțiune până la proba contrarie, stabilită de către organul care exercită activitate specială de investigații.

15. Principalele priorități pentru gestionarea evenimentelor de contrabandă cu materiale R/N sau depistare a SRO sunt:

- 1) asigurarea protecției sănătății și siguranței publice;
- 2) identificarea rețelelor de traficanți ilegali de materiale R/N reale sau presupuse;
- 3) determinarea naturii și a locației materialelor și a tuturor membrilor rețelei de contrabandiști;
- 4) îndepărtarea, conservarea și depozitarea în siguranță a materialelor R/N din circulația ilegală, stabilirea și recuperarea oricărui material R/N suplimentar;
- 5) clasificarea și categorizarea materialelor R/N;
- 6) determinarea originii posibile a materialului sechestrat și identificarea grupurilor sau persoanelor asociate prin efectuarea unor analize criminalistice detaliate ale materialului și elementelor asociate prin utilizarea abordărilor criminalisticii tradiționale și nucleare;
- 7) identificarea și repararea vulnerabilităților în cadrul regimului național de securitate nucleară;

8) furnizarea, obținerea/solicitarea informației relevante despre contrabanda cu materiale R/N cu partenerii internaționali, acordând atenție procesului de protejare a informațiilor sensibile.

Capitolul III

CONCEPTUL OPERAȚIUNILOR DE REACȚIONARE

16. Situații în care se activează Regulamentul:

- 1) la primirea unei notificări de la autoritățile specificate la pct. 9;
- 2) la solicitarea autorităților administrației publice locale.

17. În cel mai scurt timp posibil și în tot timpul răspunsului la eveniment conex contrabandei sau depistării unei SRO, ANRANR și serviciile specializate de urgență sunt notificate direct sau prin intermediul SNUAU 112 cu prezentarea informației comprehensive necesare pentru a-și îndeplini rolurile și responsabilitățile conform Anexei nr. 1 și schemei din Anexa nr. 2.

18. Orice entitate care dispune de informație primară referitor la un eveniment de contrabandă cu materiale R/N sau depistarea unei SRO, va utiliza algoritmul schemei din Anexa nr. 2 în informarea autorităților de aplicare a legii, pentru a include IGP cât mai curând posibil în procesul de prim răspuns la eveniment radiologic sau nuclear.

19. Forța inițială de răspuns este prima persoană sau echipă care sosește la locul unui eveniment și care are un rol oficial în răspunsul la eveniment. Aceasta poate fi:

- 1) o organizație deținătoare de surse de radiație – angajatul de serviciu, responsabilul de protecția radiologică;
- 2) șeful de laborator, sau personalul de pază;
- 3) în cazul unui eveniment într-un loc public: poliția, instituție medicală, serviciul pentru situații de urgență.

20. Echipa din componența forței inițiale de răspuns este responsabilă pentru realizarea tuturor aspectelor conexe producerii incidentului. Activitatea ei este supervizată și dirijată de coordonatorul echipei din componența forței inițiale de răspuns la locul incidentului.

21. Din considerentele că forțele inițiale de răspuns nu întotdeauna pot să aibă la dispoziție dozimetre și echipament pentru detecția radiațiilor, în consecință, anumite precauții generice corespunzătoare se vor adapta de către forțele inițiale de răspuns, pentru a se autoproteja și pentru a asigura protecția împotriva riscului radiologic posibil pentru alte persoane prezente la locul

incidentului. În acest sens, în toate cazurile se va solicita intervenția EME pentru a asista la toate aspectele radiologice ale răspunsului la eveniment.

22. Echipa de investigare specializată a IGP va stabili acțiunile suplimentare, care sunt necesare pentru a fi luate în contextul securizării locului evenimentului și va comunica informația necesară altor autorități relevante, luând ca bază schema din Anexa nr. 2.

23. Autoritatea care detectează prima un eveniment de contrabandă cu material R/N sau localizarea unei SRO, va deține custodia și controlul locului evenimentului până la eliberarea de la control reglementat a materialelor R/N conform prevederilor Legii nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.229-233, art.739), (în continuare Legea nr. 132/2012), după colectarea probelor și ridicarea materialului R/N de către autoritățile locale de aplicare a legii, echipa națională de anchetă specializată sau altă autoritate relevantă conform procedurilor legale.

Capitolul IV

FUNȚIILE ȘI RESPONSABILITĂȚILE AUTORITĂȚILOR COMPETENTE

24. IGP, SV, IGPF și SIS conform competențelor legale, sunt autoritățile principale responsabile de investigarea cazurilor de posesie ilegală sau contrabandă cu materiale R/N. În urma notificării unui eveniment de contrabandă cu material R/N sau depistare a SRO, grupul de urmărire penală își asumă rolul de conducere asupra evenimentului și coordonează cu autoritățile locale, conform prevederilor reglementărilor în vigoare. Dacă este necesar, stabilește un sistem comun de comandă pentru a coordona activitățile de răspuns. La solicitare, grupul de urmărire penală apelează autoritățile competente și asistența experților EME la identificarea, categorizarea și analiza criminalistică nucleară a materialelor R/N și în caz de necesitate gestionarea zonelor afectate de eveniment.

25. SV este autoritatea principală responsabilă de exploatarea sistemelor de detectare a materialelor R/N la punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova și este responsabilă de:

1) răspunsul la toate alarmele declanșate de echipament sau de serviciile competente de securitate;

2) stabilirea în caz când este necesar a inspecției secundare a unui vehicul prin intermediul echipamentelor de scanare nedistructivă sau alte metode relevante;

3) asigurarea realizării eficiente a inspecțiilor radiologice secundare și documentării rezultatelor;

4) revizuirea periodică a PSO privind corespunderea activităților de monitorizare traficului ilicit cu materiale R/N în funcție de schimbarea configurației logistice sau de procedură.

26. Activitatea SV în domeniul controlului mișcării materialelor R/N se desfășoară conform prevederilor art. 18 al Legii nr. 132 /2012.

27. Activitatea IGPF în domeniul detectării traficului ilegal al materialelor R/N se desfășoară conform prevederilor art. 18¹ al Legii nr. 132/2012 și după cum urmează:

1) La punctele de traversare a frontierei de stat unde nu este prezent Serviciul Vamal:

- operează cu sistemele staționare și mobile, echipamente speciale de detecție pentru contracararea traficului ilicit transfrontalier cu materiale N/R;

2) În zona de frontieră:

- operează cu sisteme mobile și echipamente speciale de detecție pentru contracararea traficului ilicit transfrontalier cu materiale N/R, menținerea regimului frontierei de stat, regimului zonei de frontieră și alte reguli impuse de legislația națională.

28. În cazul când materialele R/N sunt detectate în zone aflate sub jurisdicția sa iar evenimentul este determinat să reprezinte o amenințare potențială, IGPF asigură locația, ridică corpul delict, reține suspecții, solicită sprijin suplimentar și transferă autoritatea cazului către grupul de ofițeri de investigații specializat sau structura mixtă de comandă. La cerere, IGPF acordă asistență în investigarea incidentelor potențiale de contrabandă cu materiale R/N.

29. SIS în limitele competenței sale, întreprinde măsuri orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea acțiunilor de sustragere a substanțelor radioactive/nucleare, contrabanda cu acestea și producerea și folosirea, transportarea și păstrarea lor ilegală, dacă prin acestea se aduce atingerea intereselor de asigurare a securității de stat.

30. EME este responsabilă de instituirea și monitorizarea siguranței radiologice personalului la locul unui eveniment/incident de contrabandă cu materiale R/N sau depistare a SRO. EME formulează concluzii la locul evenimentului/incidentului pentru a consilia cu privire la securitatea radiologică a primilor respondenți, efectuează clasificarea, categorizarea și identificarea materialelor R/N la fața locului și consultă părțile la aplicarea legii de specialitate, asistă serviciile specializate la prelevarea și colectarea corpurilor delict periculoase din punct de vedere radiologic. Atunci când se solicită, EME

oferă asistență suplimentară în modul de manipulare, ambalare, stocare și eliminare (transmiterea la instituția specializată) a materialelor R/N și a articolelor asociate, precum și în analiza criminalistica nucleară la investigarea evenimentelor de contrabandă sau conexe detectării SRO.

31. EME este echipată cu setul minim necesar echipament/dispozitiv mobil sau portabil, necesar pentru formularea concluziilor și recomandărilor relevante domeniului. În cazul contrabandei cu materiale N/R în cadrul EME este inclus un expert criminalist de gestionare a probelor, care va consulta/organiza colectarea probelor de către persoanele autorizate de la locul crimei, astfel ca investigațiile criminalistice, inclusiv nucleare, ulterioare să nu fie compromise ca rezultat al acțiunilor necoordonate.

32. În cazurile speciale, când parametrii câmpurilor de radiații este sporit (mai mult de 10 mSv/oră la distanța de 1 m de la sursă), EME notifică independent IGSU. În acest caz în cadrul EME se cooptează experți din cadrul serviciilor de urgență medicală, SIS și laboratoare de profil. În acest sens, MSMPS cu subdiviziunile subordonate asigură:

1) evaluarea dozelor individuale primite de către lucrători și alte persoane afectate la evenimentele nucleare sau radiologice conexe surselor radioactive orfane, limitarea expunerii nejustificate și informarea acestora atunci când este cazul privind dozele primite și orice alte riscuri ulterioare asupra sănătății;

2) acordarea îngrijirilor medicale lucrătorilor sau altor persoane afectate în situații de urgență proporționale dozelor primite în urma unui eveniment conex SRO, izolarea sau internarea într-o instituție medicală specializată.

33. EME este responsabilă de prezentarea rezultatelor estimărilor sau evaluărilor cu privire la evenimentul/incidentul identificat sau la unul eventual prin perfectarea concluziei prealabile sau a actului de evaluare, referitor la rezultatele investigațiilor nucleare, dar nu pentru intervenția de urgență și remediere în caz de stare de urgență sau accident nuclear sau radiologic.

34. ANRANR este autoritatea principală, responsabilă de plasarea corpurilor delictive R/N sau surselor radioactive orfane sub control reglementat, precum și de reglementarea stocării sau eliminarea acestor materiale conform prevederilor Anexei nr. 1 a Legii nr. 132/2012. Experții ANRANR, conform prevederilor art.11 lit. r) al Legii nr. 132/2012, sunt parte a echipei de management al locului crimei/incidentului radiologic, în scopul consultării părților participante privind siguranța radiologică și securitatea fizică nucleară, manipularea în siguranță a materialelor radioactive sau corpurilor contaminate radioactiv, formularea cerințelor de reglementare și de acordare a autorizațiilor și de colectare a probelor. În afară de aceasta, ANRANR asigură ținerea Registrului Național al Surselor de Radiații Ionizante și al Persoanelor Fizice și Juridice

Autorizate, (în continuare Registrul Național), precum și o Bibliotecă Națională de Expertiză Nucleară (BNEN) care este utilizată la determinarea istoricului materialelor R/N sechestrate sau SRO depistate.

35. Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

36. IGSU cu subdiviziunile subordonate:

- 1) menține în stare permanentă de pregătire forțele IGSU;
- 2) organizează și execută activități de căutare, de salvare-deblocare, de acordare a primului ajutor calificat, alte activități de urgență în cazul declanșării stărilor de urgență, situațiilor excepționale, incendiilor și al lichidării acestora, inclusiv și la solicitarea EME, ANRANR sau a altei autorități competente conform schemei de reacționare;
- 3) realizează ciclul de activități care cuprinde recepția, transportarea, pretratarea/tratarea, condiționarea și păstrarea deșeurilor radioactive (materialelor radioactive), inclusiv a SRO.

37. La solicitarea ANRANR a unui sprijin internațional pentru detectarea și analiza materialelor R/N, gestionarea zonelor afectate, investigarea incidentelor, etc, MAEIE va asigura transmiterea demersurilor adresate instituțiilor abilitate ale partenerilor externi și va acorda suportul necesar în stabilirea și dezvoltarea colaborării internaționale în domeniu.

38. SNUAU 112 este responsabil de preluarea, înregistrarea, prelucrarea apelurilor de urgență și transmiterea solicitărilor de intervenție procesate către serviciile specializate de urgență în scopul soluționării urgențelor radiologice sau nucleare conform schemei din Anexa nr. 2.

39. Funcțiile, responsabilitățile autorităților implicate în operarea echipamentelor SMD, sisteme staționare de detecție (*în continuare SSD*) și instrumentele de identificare avansată a materialelor R/N sunt prezentate în Anexa nr.1.

Capitolul V

CERINȚE OPERAȚIONALE ȘI EVALUAREA ALARMEI.

MĂSURILE DE RĂSPUNS

40. Detectarea la punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova a materialelor R/N se desfășoară în conformitate cu cerințele privind asigurarea sănătății și siguranței personalului antrenat și a populației conform Legii nr. 132/2012, protecția mediului conform Legii nr. 1515/1993 privind

protecția mediului înconjurător (Monitorul Parlamentului, 1993, nr. 10/283), menținerea integrității probelor (corpurilor delictive) conform Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art.699) (în continuare Codul de procedură penală) și protecția fluxului eficient de comerț.

41. Detectarea materialelor R/N în zona de frontieră și pe teritoriul Republicii Moldova, se realizează în conformitate cu cerințele stipulate la pct. 40 și respectării drepturilor de proprietate privată.

42. Orice OLR sau persoană ce a depistat SRO, sau elementul contrabandei cu materiale R/N va prezenta imediat telefonic (la nr. de telefon 112 și 022 31-11-36) informația privind reacția de răspuns întreprinsă la alarme radiologice/nucleare confirmate, generate de echipamente de detecție și timp de 24 de ore informația în forma scrisă (scheme, texte, fotografiile digitale, spectre gama, etc ale SRO) la poșta electronică ANRANR (agentia.nucleara@anranr.gov.md).

43. Notificarea telefonică a ANRANR se face în toate cazurile, când este necesară asistența de specialitate, cu prezentarea circumstanțelor și informațiilor tehnice detaliate în cazul când sunt solicitate.

44. În cazul unei alarme confirmate, OLR asigură demararea procedurilor de investigație în cazul contrabandei de materiale R/N și gestionarea locului evenimentului, cât și asigură menținerea unui spațiu securizat separat al locului dat atât timp, cât este necesar pentru prelevarea, îndepărtarea și conservarea corpurilor delictive de către autoritățile relevante.

45. Delimitarea zonei evenimentului/incidentului se va face în următorul mod:

- 1) perimetrul de siguranță radiologică delimitat, pentru care debitul dozei ambientale nu depășește valoarea de 13,3 microSv/oră;
- 2) perimetrul de securitate fizică, care se afla în exteriorul perimetrului de siguranță, se realizează pentru a delimita accesul publicului sau persoanelor fără atribuții la gestionarea locului evenimentului pentru care debitul dozei ambientale nu depășește valoarea de 0,3 microSv/oră, conform Anexei nr. 3.

46. Schema de delimitare a zonei este realizată pentru răspunsul la eveniment/incident, la întreaga scară, care implică un pericol major pentru sănătate sau securitate fizică. În cazul evenimentelor minore această schemă poate fi adaptată pentru un răspuns mai mic.

47. La punctul de control (intrare-ieșire) în zonele delimitate se efectuează controlul persoanelor (ce traversează punctul de control) la prezența contaminării radioactive sau altor substanțe periculoase.

48. Sechestrarea materialului R/N se desfășoară în conformitate cu cerințele privind asigurarea sănătății și siguranței personalului antrenat și a populației, protecției mediului, procedurii de urmărire penală, menținerii integrității probelor, cerințele privind lanțul de custodie, protecția informațiilor de aplicare a legii și reglementările privind manipularea și stocarea materialelor R/N.

49. Activități de informare a societății de către coordonatorii managementului locului evenimentului, se vor desfășura în conformitate cu cerințele de protecție a informațiilor cu accesibilitate limitată, cu coordonarea organelor de drept și cu alte persoane relevante, pentru a asigura neperturbarea procedurilor conexe identificării, investigării și urmăririi eficiente a infractorilor și detectării, și sechestrării materialelor R/N.

50. Comunicarea cu mass-media se va face doar de către persoanele abilitate, care au acest drept (purători de cuvânt) și doar după o informare prealabilă, completă, cu date referitoare la cauzele, locul și gravitatea evenimentului.

51. Măsura de informare a populației și mass-media, se aplică numai în cazul, în care s-a produs un accident cu consecințe radiologice pentru populație sau mediu. Prin comunicarea cu mass-media se vor transmite populației date obiective și veridice privind situația de urgență, măsurile ce vor fi luate de către persoanele afectate, locurile de monitorizare, decontaminare a persoanelor afectate de incident. Este necesar, să se țină cont, că în astfel de cazuri, evenimentele cu semnificație radiologică, prezintă un impact deosebit asupra mijloacelor de informare în masă și asupra percepției populației, iar caracterul tehnic al informațiilor vehiculate poate conduce la interpretarea incorectă a realității, cu consecințe negative asupra stării generale de liniște în rândul populației.

52. Investigarea evenimentelor/incidentelor de contrabandă cu materiale R/N, se desfășoară în conformitate cu Codul penal și Codul de procedură penală, cerințele privind admisibilitatea probelor și condițiile privind asigurarea lanțului de custodie și protecția informațiilor cu accesibilitate limitată.

53. Analiza tehnică a materialelor R/N și SRO, inclusiv clasificarea, categorizarea și caracterizarea, se desfășoară în conformitate cu cerințele privind analiza criminalistică nedistructivă și la necesitate distructivă, standardele de

securitate radiologică și nucleară, acte normative care reglementează manipularea, deținerea și stocarea corpurilor delictive și materialelor R/N.

54. Manipularea, ambalarea, stocarea și eliminarea materialelor R/N, se desfășoară în conformitate cu toate reglementările aplicabile pentru domeniul nuclear sau radiologic, cerințele pentru sănătate și siguranță, protecția mediului, și menținerea integrității probelor, și se realizează doar de autorități autorizate în conformitate cu prevederile legale.

55. Transportarea materialelor R/N se realizează în conformitate cu Regulamentul cu privire la transportarea în siguranță a materialelor radioactive, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434/2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 190-196, art.491) și Regulamentul privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1268/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 415, art.1375), reglementările de securitate, cerințele pentru sănătate și siguranță, protecția mediului, menținerea integrității probelor, protecția fluxului eficient de comerț și reglementările privind manipularea, deținerea și stocarea R/N.

56. Comunicarea internațională, inclusiv notificarea către guvernele relevante, Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA), INTERPOL și alte organisme internaționale, se desfășoară conform competențelor stabilite pentru fiecare autoritate relevantă - parte la Regulament, într-o manieră care să minimizeze riscul eliberării informațiilor sensibile din domeniul aplicării legii și al informațiilor, și care va permite organizarea unui răspuns coordonat și eficient.

Capitolul VI

DEZVOLTARE ȘI ÎNTREȚINERE, EXERSAREA REGULAMENTULUI ȘI FINANȚAREA INTERVENȚIEI

57. Responsabilitatea primară pentru dezvoltarea Regulamentului conform prevederilor legislației revine ANRANR și structurilor MAI cu sprijinul și concursul tuturor celorlalte autorități competente.

58. Resursele necesare răspunsului și logistica vor fi asigurate de către fiecare instituție implicată în răspuns la evenimente nucleare și radiologice conform legislației în domeniu.

59. Regulament se va revizui la fiecare patru ani și, dacă este necesar, actualizat pentru a reflecta modificările structurii, resurselor, capacităților și/sau mediului în materie de contrabandă cu materiale R/N.

60. Modificările aduse acestui Regulament pot fi propuse de către orice autoritate competentă, prin intermediul coordonatorului (coordonatorilor)

desemnat în cadrul ANRANR și structurilor MAI și necesită aprobarea oficială a tuturor autorităților competente în ordinea stabilită de lege.

61. Autoritățile competente sunt responsabile de furnizare, formarea și educarea, și formarea întregului personal pentru a-și îndeplini sarcinile, care le revin în temeiul Regulamentului. Aceasta poate include instruire și/sau exerciții care implică personal din mai multe autorități competente.

62. Antrenamentele și exercițiile sunt organizate și desfășurate, în scopul pregătirii autorităților administrației publice locale și a forțelor de intervenție, îmbunătățirii cooperării, verificării viabilității prevederilor mecanismelor, evaluării stadiului de operativitate, și stabilirii măsurilor ce se impun.

63. Înainte de desfășurare a exercițiilor se asigură actualizarea sau revizuirea mecanismelor existente și folosite, precum și desfășurarea de antrenamente parțiale cu personalul de decizie și cu forțele de intervenție.

64. Exercițiile de stat major care presupun efecte în afara locului evenimentului se organizează de ANRANR și se desfășoară cel puțin o dată la 3 ani.

65. Evaluarea Regulamentului se realizează după executarea exercițiilor, pe baza concluziilor și rapoartelor prezentate de personalul special antrenat în acest scop, câte un exemplar al raportului de evaluare fiind transmis la fiecare parte a Regulamentului.

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire la mecanismul național
de prim răspuns în cazul evenimentelor nucleare
sau radiologice conexe surselor radioactive orfane

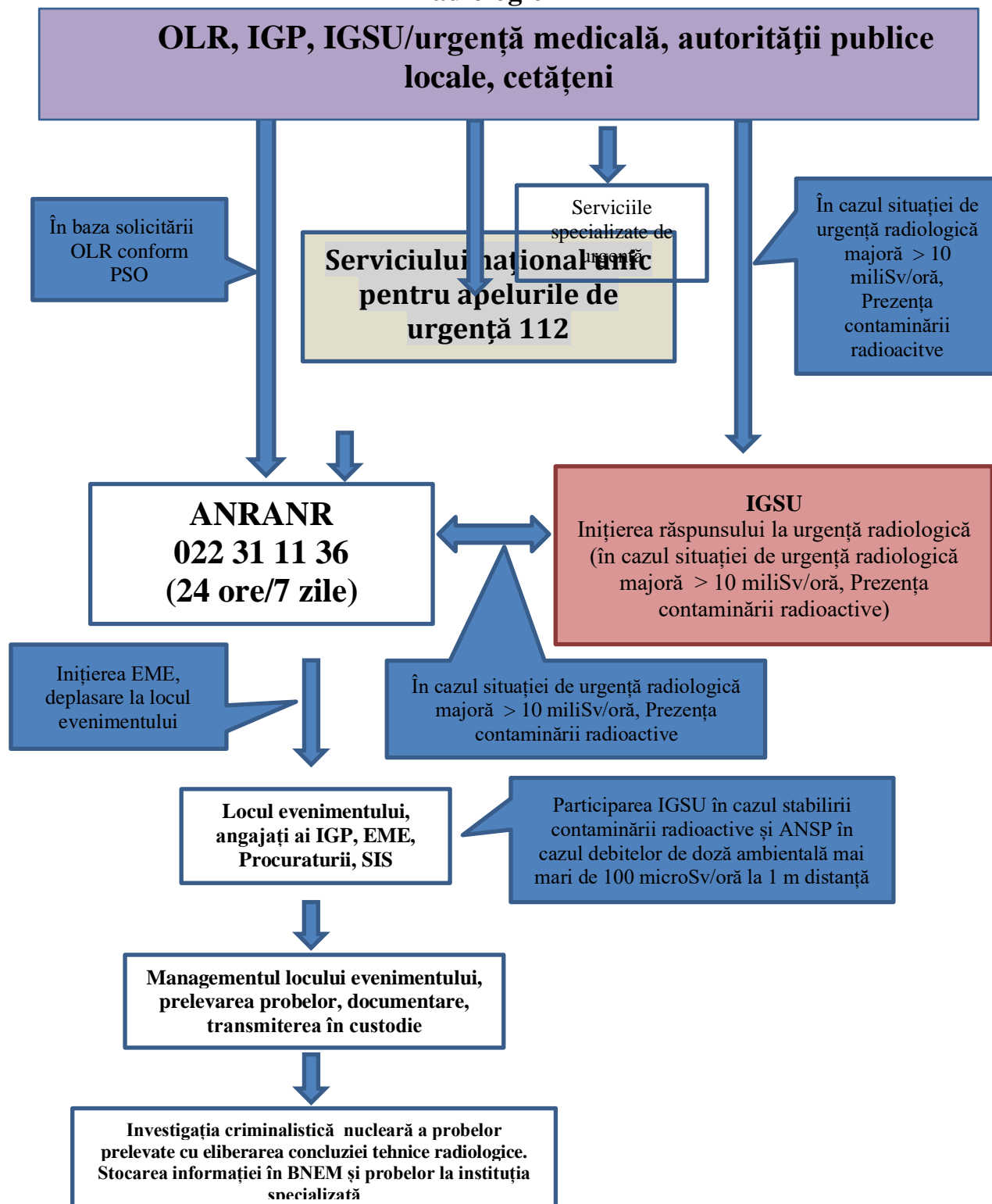
**Funcțiile și responsabilitățile autorităților implicate în prezentul mecanism
și operarea echipamentelor de detectare a radiațiilor, echipament portabil și
instrumente de identificare avansată a materialelor N/R**

Funcțiile conform competențelor	Responsabilitățile (activitățile) conform competențelor	Autoritatea responsabilă
<p>Detectare, clasificare, izolare, investigații și notificare</p>	<p>a) controlul fluxului de pietoni, cargou, vehicule, etc. prin SSD și SMD și echipament special, asigurând operarea eficientă a acestora; b) identificarea obiectului care cauzează o alarmă radiologică; c) evaluarea primară și răspunsul la toate situațiile generate de sistem și echipament special; d) determinarea necesității inspecției secundare, și asigurarea gestionării corespunzătoare a locului evenimentului; e) asigurarea bunei desfășurări a inspecției secundare și documentării probelor detectate; f) luarea deciziilor de Stopare/Eliberare, cu sau fără asistență de specialitate. Stabilirea necesității de asistență de specialitate și notificarea EME; g) contactarea și cooperarea cu IGSU în caz de amenințare provenită de la materiale nucleare sau alte materiale radioactive cu comunicarea paralelă obligatorie către ANRANR; h) inițierea procedurii de investigații și managementul locului incidentului; i) asigurarea funcționalității echipamentului în modul corespunzător; j) efectuarea lucrărilor de întreținere de bază a echipamentelor portabile și staționare în utilizare, cum ar fi calibrarea obișnuită și încărcarea bateriilor; k) furnizarea către ANRANR a informației generalizate relevante pentru activități și proceduri de revizuire a PSO; l) elaborarea unei instrucțiuni de conduită (<i>măsuri de securitate și acțiuni</i>) în caz de depistare a materialelor nucleare sau radioactive conexe surselor radioactive orfane</p>	<p><i>SV, subdiviziunile MAI, SIS, ANRANR</i></p>
<p>Asistența avansată ca Răspuns la Alarmă</p>	<p>a) acționarea ca un punct de contact pentru toate notificările de la SV, IGPF, MAI, SIS sau SNUAU 112 pentru situațiile generate de SMD</p>	<p>ANRANR</p>

	<p>sau SSD.</p> <p>b) acordarea de asistență tehnică (atât la distanță prin intermediul sistemelor de comunicații cât și la locul aflării) cu utilizarea spectrometrelor cu rezoluție înaltă pentru clasificarea materialului radioactiv detectat, în cazul în care rezultatele inspecției secundare sunt neconcludente.</p> <p>c) menținerea și asigurarea răspunsului operativ la solicitare - 24 ore/7 zile a EME.</p> <p>d) colaborarea cu reprezentanții ce asigură managementul locul evenimentului (incidentului).</p> <p>e) coordonarea răspunsului cu echipa de intervenție a <i>IGSU</i> la necesitate.</p>	
Răspuns de urgență și remediere la necesitate	<p>a) asigură buna funcționare ale echipamentelor de detectare a radiațiilor, control dozimetric și ale echipamentelor de decontaminare;</p> <p>b) menține în stare permanentă de pregătire mijloacele tehnice și echipamentele din dotare;</p> <p>c) asigură mentenanța mijloacelor tehnice și echipamentelor din dotare.</p>	<p><i>IGSU</i></p> <p><i>Autoritățile administrației publice locale</i></p>
Transportare a materialului N/R în condiții de siguranță și securitate fizică, depozitare specializată	<p>Aplicarea măsurilor de securitate radiologică și nucleară cu privire la manipularea corespunzătoare, pregătirea pentru transportare îndepărtarea (transportarea) și depozitarea materialelor N/R depistate.</p>	<p>Autoritatea autorizată</p>
Instruire	<p>Asigurarea instruirii prin intermediul cursurilor de formare de bază și de perfecționare a unui număr suficient de personal responsabil de operarea cu SMD și SSD și a echipamentelor portabile de detectare a radiațiilor, precum și a răspunsului prompt la alarmele de toate nivelurile, precum și a bunei desfășurări a inspecției secundare.</p> <p>a) menținerea procedurilor și materialelor relevante pentru operațiunile de detectare și răspuns, în cantități suficiente pentru formarea de specialitate necesară. Revizuirea lor după necesitate.</p> <p>b) gestionarea listei instructorilor și experților pentru asigurarea procesului de instruire continuă.</p> <p>c) coordonarea și desfășurarea de exerciții periodice pe teren cu implicarea tuturor nivelurilor de răspuns.</p>	<p>Toate instituțiile relevante</p>

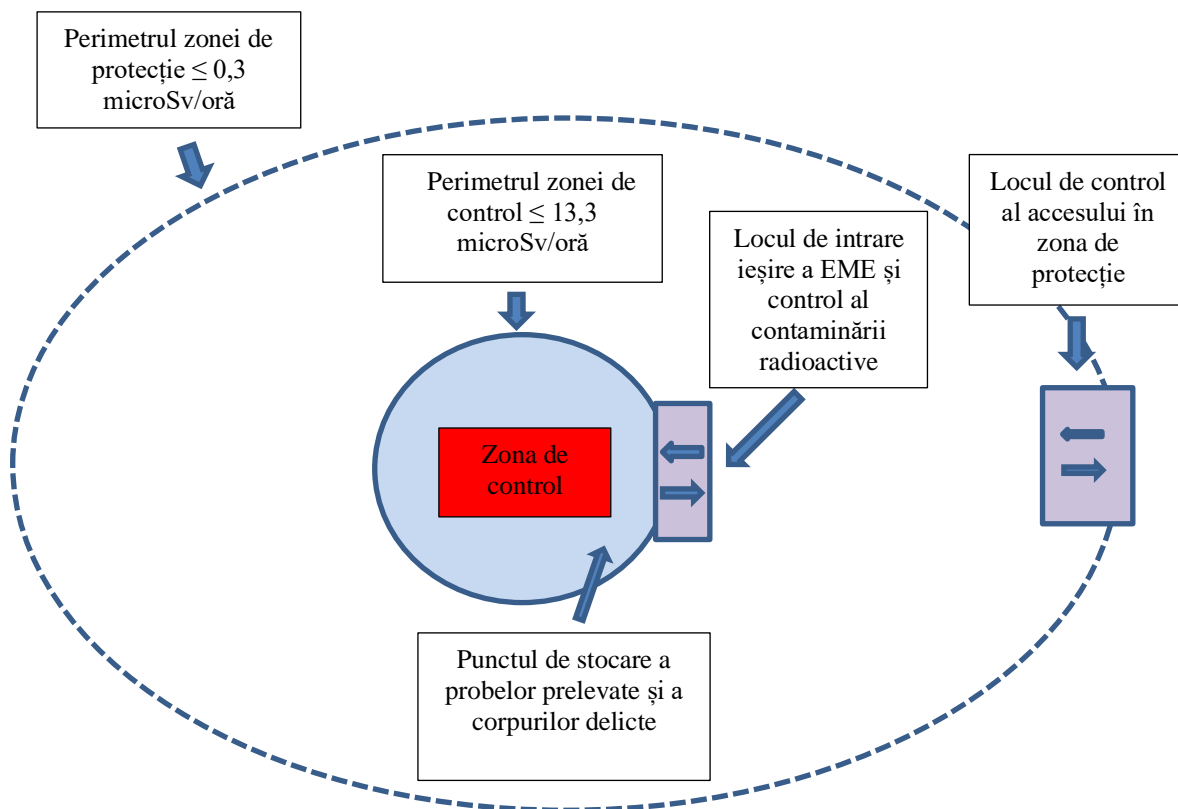
Anexa nr. 2
la Regulamentul cu privire la mecanismul național
de prim răspuns în cazul evenimentelor nucleare
sau radiologice conexe surselor radioactive orfane

**Schema de notificare în caz de eveniment cu caracter nuclear sau
radiologic**

Anexa nr. 3
la Regulamentul cu privire la mecanismul național
de prim răspuns în cazul evenimentelor nucleare
sau radiologice conexe surselor radioactive orfane

**Schema generală a structurii locului evenimentului (incidentului) cu
implicarea surselor radioactive sau materialelor nucleare orfane**

Nota informativă
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Regulamentului cu privire la mecanismul de prim răspuns la evenimente nucleare sau
radiologice conexe surselor radioactive orfane

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul de prim răspuns la evenimente nucleare sau radiologice conexe surselor radioactive orfane, a fost elaborat de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, din subordinea Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conform prevederilor art. 7 lit. a) al Legii nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice este responsabilă pentru elaborarea actelor normative de reglementare a securității nucleare și radiologice, a securității fizice a obiectivelor nucleare și radiologice, a protecției fizice a materialelor nucleare și surselor radioactive, de reglementare a radioprotecției, a cerințelor pentru calificarea personalului, a managementului deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear ars, a transportului materialelor nucleare și radioactive. În acest sens, s-a stabilit, că cadrul normativ național nu conține prevederi ce țin de organizarea unui răspuns coordonat în cazul declanșării unor evenimente radiologice sau nucleare. Această lacună a impus elaborarea proiectului care va fi utilizat de către părțile implicate în răspunsul coordonat în cazul evenimentelor radiologice sau nucleare conexe surselor radioactive orfane.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul se încadrează în procesul de realizare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în temeiul acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană și transpune articolele 2 (1), art. 4, (pct. 26, 60, 73), art. 12, art. 15-17, art. 42, art. 69, art. 70, art. 92, art. 94, art. 96-99 și Anexa XII la Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizate și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 13 din 17 ianuarie 2014, cât și a standardului general de securitate al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică - GSR-part 7 - Preparedness and Response for a Nuclear or Radiological Emergency. General Safety Requirements, Viena, Austria 2015.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul propus spre aprobare, are ca obiectiv stabilirea unei abordări unitare de răspuns, evaluare a riscurilor, investigare, intervenție și constrângere în cazul evenimentelor nucleare și radiologice legate de posesia neautorizată a materialelor radioactive sau nucleare cât și în cazuri de depistare a surselor radioactive orfane.

Proiectul Regulamentului reglementează următoarele aspecte relevante:

- Definește noțiunile de *contrabanda materialelor radioactive sau nucleare, echipa mobilă de experți, eveniment cu caracter nuclear, ofițerul liniei întâi de răspuns, procedură standard de operare, răspuns, urgență radiologică/nucleară;*
- Limitele de doză pentru expunerea publică;
- Cerințele de informare și formare a lucrătorilor care pot fi expuși la surse orfane;
- **Prevede informarea și formarea lucrătorilor în situații de urgență;**

- Mecanismul de răspuns în cazuri de urgență;
- Condițiile de informare a populației susceptibile de a fi afectată în caz de urgență;
- Măsurile de detectare a surselor orfane;
- Recuperarea, gestionarea, controlul și depozitarea definitivă a surselor orfane;
- Condițiile de notificare și înregistrare a evenimentelor semnificative;
- Cerințele sistemului de gestionare a situațiilor de urgență;
- Condițiile de pregătire pentru situații de urgență;
- Cerințele de cooperare internațională.

5. Fundamentarea economico-financiară

Prevederile proiectului nu prevăd implicarea în domeniul activității de întreprinzător, nu vor avea un impact negativ asupra activității economice și nu va necesita unele cheltuieli financiare din buget.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul va completa lista actelor normative în domeniul securității radiologice și nucleare și reacționării în situații conexe detectării surselor radioactive orfane

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Întru respectarea transparenței în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web a Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice și a fost supus avizării de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Procuratura Republicii Moldova.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost elaborat de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, în vederea instituirii unui nou mecanism de cooperare și acțiune între organele publice ale statului în vederea evitării/eliminării unor evenimente radiologice sau nucleare, prin stabilirea responsabilității pentru fiecare autoritate implicată și a unei scheme de cooperare între acestea.

Autorul a respectat cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, stabilite în Legea nr.239/2008.

Totodată, statuăm că prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea selectivă a Directivei 2013/59/Euratom referitoare la cerințele privind educația, formarea și informarea în domeniul protecției radiologice, evaluarea dozelor în caz de expunere accidentală, precum și referitoare la situațiile de expunerea de urgență și sursele radioactive orfane.

Ministru

Ion PERJU